

PREMIJERE

PORTRET

FESTIVALI

VDX

HISTRIONIS

MEĐUNARODNA

SCENA

TEORUA

MI U SVUETU

ANEKDOTE

NOVE KNJIGE

SJEĆANJA

DRAME

DARKO LUKIĆ

Rođen je 1962. godine u Sarajevu. Studirao je komparativnu književnost, teatrologiju, filozofiju i španjolski jezik na Filozofskom fakultetu u Sarajevu, a magistrirao je dramaturgiju na Fakultetu dramskih umetnosti u Beogradu. Nakon toga, stručno se usavršavao u oblasti kazališne teorije i kazališnog menadžmenta na Institutu za kazališnu antropologiju kod Eugenia Barbe, Darija Foa i Jerzyja Grotowskog u Kopenhagenu, zatim na Europskoj akademiji za kulturu i menadžment u Salzburgu te na Tisch School of The Arts New York University u New Yorku i School of Drama and Theater na Columbia University u New Yorku. Doktorat iz dramske književnosti radi na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Kao prozni pisac objavio je zbirku kratkih priča *Gonatanje zrcala* i romane *Noći punog mjeseca* i *Uzaludnosti*. Objavio je zbirku teatroloških studija *Misliti igru?* te više eseja o kazalištu u stručnim časopisima u Hrvatskoj, Španjolskoj i SAD-u. Dramski tekstovi izvođeni su mu i prevedeni u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini, Sloveniji, Rumunjskoj, Poljskoj, Italiji, Španjolskoj, Venezueli i SAD-u. Radio je kao dramaturg u kazalištima i na projektima u Sarajevu, Beogradu, Zagrebu, Splitu, Rijeci, Ljubljani, Mariboru, Beču i Madridu te kao umjetnički voditelj Teatra ITD u Zagrebu, umjetnički direktor Međunarodnog kazališnog festivala mladih u Puli, i selektor Međunarodnog festivala malih scena u Rijeci. Autor je dvadesetak dramatizacija proze i scenskih adaptacija, a na hrvatski je preveo više dramskih tekstova s engleskoga, slovenskoga i španjolskoga jezika. Prodekan je Akademije dramske umjetnosti u Zagrebu gdje predaje kazališnu produkciju.

DARKO LUKIĆ

NADA IZ ORMARA

LIKОВИ

NADA, spremačica iz oglasa

IVAN, intelektualac, što god to značilo

MAJKA, Nadina majka, žena sa sela sklona ezoteriji

DEČKO, Nadin dečko, kao i svaki pravi dečko, jednostavno – dečko

1. slika

Ivanova soba. Veliki ormar. Pisaci stol.

Ivan za pisačim stolom, čita. Nada ulazi u sobu, on i dalje čita.

IVAN (čita): ...“privid stvarnosti tako zamjenjuje stvarnost samu”... (pravi bilješku) ...“ostaje nemogućnost raspoznavanja njihove granice... pa prividi postaju stvarna stvarnost, u kojoj za stvarnost ostaje mjesta tek u prividima...”

NADA: Tu sam. Jedva sam našla... zavučena vam je zgrada, u prolazu, tri puta sam prošla i nisam vidjela prolaz. Bože mi oprostite, kao da se skrivate, cijela zgrada skrivena, nestala, ko u filmovima, hodaš ulicom, nigdje zgrade, a rekao čovjek na telefon ulicu i broj jasno i glasno, tražiš, a tog broja u toj ulici nema. Mislim se ja, Nado moja, da ti nisi sanjala taj poziv i tu adresu, nekad mi se tako učini kao da ne znam sanjam li ja to ili ne sanjam. Mislim se, kako broj 42 pa onda 46, gdje je taj 44, tri puta tako, kad vidim, iz prolaza istrča mačka. Nije bila crna, hvala Bogu, nego neka šarena, ofucana, uličarka... vidim istrča odnekud. Pogledam ja, kad ono prolaz. Tu si, mislim se ja, našla sam te. Ko u filmu. Nisi sanjala, govorim ja sebi, tu je. Znala sam da ću te naći. Ja kad tražim, ja i nađem. Moram naći. Ne odustajem ja tek tako. Uđem u prolaz, vidim broj 44, tu smo, mislim se ja, vidim vaše ime, i evo me. Visoko vam je ovo, kad ste rekli treći kat mislim ja nije problem ako nema lifta, ali ove stare zgrade, tu vam je treći kat kao peti, nahodala se ja, ali stigla. Evo me, tu sam.

IVAN (prene se): Što?

NADA: Tu sam.

IVAN: A vi ste?

NADA: Nada.

IVAN: Izvršno. Imamo Nadu. Ili, konačno Nada. Ili, možda, napokon Nada... mislim, kao naslov, s tom igrom riječi, kao Nada, nadanje, a na španjolskom Vam “nada” znači ništa... zgodno je to, nada je ništa.

NADA: To mi je ime...

IVAN: Znam, naravno, mislim, vjerujem vam, ja se to samo tako igram riječima. Ja sam Ivan.

NADA: Ja po oglasu.

IVAN: Oglasu... da... oglas, o-glas, ooo-glas, glas, o...

NADA: Za spremačicu.

IVAN: Konačno nada. Nadam se, nado, da ste dobra spremačica, glasovita, mislim zbog oglasa.

NADA: Imam tu preporuke... (vadi neke kuverte) ...gdje sam radila... završila sam faks, samo nema posla, pa ovako... evo preporuke...

IVAN: Pustite to. Mislim, svatko može svašta napisati, kome je to važno, ja, znate, isto pišem, pa znam. Pisati danas, na žalost, znade svatko, i upravo je ta demokratizacija pismenosti onepismenila čovječanstvo. Vidite, ja kao pisac...

NADA: Pisac?

IVAN: Ah, i pisac... više onako, intelektualac, znate, kako bih rekao... pojmu intelektualac, doduše, ne treba objašnjenja, ali uvijek nekako ostaje nejasan pa osjetim potrebu objasniti.

NADA: Znači puno knjiga. To vam skuplja prašinu ko sam vrag, cijeli dan treba samo za knjige. A vidim puno tih ukrasa, i to skuplja prašinu, sitnice...

IVAN: E pa zato sam vas i tražio, nado moja. Da tome nije tako, za vas ne bi bilo posla. Ljudi kod nas misle da je dobro kad nema puno posla, a ne shvaćaju da bez posla... što? Što, Nado? Nezaposlenost. I još gore, besposlenost. Vidite, ona prije vas...

NADA: Vidim.

IVAN: Molim?

NADA: Vidim, nije ništa radila, zato i tražite novu spremačicu, vidi se, oprostite, da nije ništa radila.

IVAN: Kako znate? Vi ste je poznavali?

NADA: Pa pogledajte na što vam stan sliči.

IVAN: No dobro, malo sam ja to ipak pospremio uoči vašeg dolaska.

NADA: Pospremali ste da bude pospremljeno kad dođe spremačica. E, svašta.

IVAN: I vi se, vidim, volite igrati riječima, dobro je to, intelektualni fitness, ja to tako zovem. Iako, nisam očekivao. No što je tu je. Kad se već bavite mojim poslom, mislim igrate riječima, i ja sam se malo bavio vašim poslom. Eto malo sam pospremio, tek toliko.

NADA: Treba ovdje više. Ovo nije vidjelo spremanja... jedno godinu dana.

IVAN: Kako znate? Tako, otprilike godinu dana imao sam jednu...

NADA: Krmaču. Ovo ni krmača ne bi držala ovako.

IVAN: No dobro, o mrtvima sve najbolje...

NADA: Mrtva je?

IVAN: Mislim, ja to tako figurativno, rekao sam vam da se volim igrati riječima...

NADA: Aha. Znači nije mrtva?

PREMIJERE

PORTRET

FESTIVALI

VOX

HISTRIONIS

MEĐUHARODNA

SCENA

TEORUA

MI U SVUETU

ANEKDOTA

NOVE KNJIGE

SJEĆANJA

DRAME

IVAN: Ma nije... mislim, što ja znam, nema je više... nije tu, razumijete, ona više nije tu, ali to nije bitno, sad ste vi tu, moja nova nada.

NADA: Znači primljena?

IVAN: Zaboga, Nado, pa nije vam ovo neki natječaj. Zvao sam na broj iz oglasa, rekao koliki je stan, rekli ste da možete dolaziti, rekli ste cijenu po satu...

NADA: Nisam vidjela stan...

IVAN: Znači, povećavate cijenu.

NADA: Na što ja vama sličim? Rekla sam, i to je to. Samo, povećat će se satnica. Treba ovo najprije dovesti u red pa onda tek održavati. Rekli ste da vam odgovara svaki ponedjeljak?

IVAN: Znam da je zapušteno. Sve ste to već rekli, a znao sam to i prije nego ste mi vi to rekli, zato sam vas i tražio po Oglasniku. Što se mene tiče, možete početi odmah. Da, svaki ponedjeljak možete doći, to je u redu.

NADA: Oprostite, vi to... da ja radim dok ste vi tu?

IVAN: Pa što ako sam ja tu? Smetam vam?

NADA: Obično ljudi vole da spremačica dođe dok su na poslu, lakše je, i ne smetamo jedno drugome.

IVAN: E pa ja sam vam često ovdje na poslu. Mislim, na poslu sam, a doma...

NADA: Nezaposlen?

IVAN: Radim, radim, Nado, samo je moj posao takav da ga često obavljam ovdje, za ovim stolom... i kad smo kod stola, molim vas, samo tu ništa ne dirajte. Na radnom stolu ostavite uvijek sve kako stoji. Ostalo možete kako treba.

NADA: A kako treba?

IVAN: Pa valjda vi znate. Prašina, politura, pranje... mislim, održavate stan čistim i urednim, i to je to.

NADA: Lako je reći to je to. Svi samci misle da je održavati stan lako. Kad imaju spremačice.

IVAN: Kako vi znate da sam ja samac?

NADA: Pa rekli ste, kad ste nazvali, da ste samo vi, pa se ne prlja puno. A i vidi se.

IVAN: Kako se to vidi?

NADA: Da ja vas pitam... pranje i peglanje odjeće, tko vam to radi?

IVAN: Nitko.

NADA: Znala sam. Ne možete takav hodati, čovječe, a intelektualac. Ja ću to uzeti u svoje ruke. A sigurno vam nitko ni ne kuha.

IVAN: Ma ja to sam... kad stignem... ne jedem ja puno.

NADA: E, kad probate moju kuhinju, drugu ćete pjesmu

pjevati.

IVAN: Ne. Kuhanje ne dolazi u obzir. Hvala. Stan, odjeća, to može, kuhanje ne trebam, hvala.

NADA: Pa dobro. Da počnem ja.

IVAN: Izvolite. I još nešto, ormar...

NADA: Znam, politura, voskom ga treba.

IVAN: Ne treba. Ormar se ne dira.

NADA: Pa što ga ne izbacite, kad ne treba? Ovoliki ormar, zauzima pola sobe, a ne treba vam.

IVAN: Nisam rekao da mi ne treba, rekao sam da se ne dira, preciznije, osim mene nitko ga ne dira i ne treba dirati i to bi značilo da vi ormar nikako ne trebate dirati.

NADA: Dobro, neću ga dirati. Manje posla. Sredstva za čišćenje, gdje vam stoje?

IVAN: Ne znam... nemam ih.

NADA: Onda trebam kupiti. Ja ću to, donijet ću vam račun, ne mogu raditi bez toga.

IVAN: Naravno, samo vi... mislim, sve što vam treba za rad...

NADA: Idem ja do dućana. Ima dolje, vidjela sam, dajte mi novac.

IVAN: Koliko?

NADA: Tristo. Donijet ću račun.

Nada odlazi. Ivan se vraća knjizi i bilješkama.

IVAN (čita): ...“između stvarnosti koja je za nas stvarnost... i stvarnosti koja je stvarnost za druge ljude...”
(Uzima drugu knjigu.)

2. slika

Nada i majka sjede u sobi i piju kavu. Ivan ulazi u stan, u zimskom kaputu, sa šalom i rukavicama, nosi veliku poslovnu torbu.

IVAN: Dobar dan.

NADA: Tu sam.

MAJKA: Vruće, ha?

IVAN: Kad je ovako vruće ujutro, ne mogu zamisliti kako će biti popodne. Vi, Nado, danas poranili...

NADA: Ima puno posla. Knjige. Je l' vam baš sve one knjige na policama trebaju?

IVAN: Kako to mislite?

NADA: Mislim, ako vam neke ne trebaju, da ih stavim u kutije pa u podrum. Nakuplja to prašinu, a i stare su, nije lijepo ni za vidjeti.

MAJKA: Nije, nije...

IVAN: Ni govora. Trebaju. Zaprave se pa se i očiste. Ne-ka stoje tu gdje jesu. Ako vam je problem, ne morate ih stalno isprašivati.

NADA: Nije to zdravo, spavati s tom prašinom, knjige su vam čista bolest.

IVAN: Pa nitko ni ne spava u toj sobi.

MAJKA: Hoćete li vi kavicu?

NADA: Ovo je moja mama.

IVAN: A, drago mi je, gospođo.

NADA: Eno vam u kuhinji još topla voda, samo malo podgrijte, kava vam stoji...

IVAN: Znam, Nado, iznad sudopera...

NADA: Ma tko je vidio držati kavu iznad sudopera. Stavila sam kavu tamo gdje je prije bio šećer i brašno, njih sam stavila same, a ulje i rižu sam prebacila iznad sudopera, da ima neke logike.

IVAN: Logike?

NADA: Pa da. Da se zna gdje što stoji.

MAJKA: Kod mene vam isto tako stoji, da ne uhvati mirise.

IVAN: Ne bih kavu, već sam popio, hvala.

MAJKA: Ne treba pretjerivati s kavom. Zbog srca.

NADA: Dovala sam mamu da mi pomogne, ovo stvarno treba detaljno i generalno, sve, komad po komad, a mama mi dobro pomaže.

IVAN: Lijepo je od vas, gospođo, da pomažete kćerki.

MAJKA: Kako ne bih? Jednu kćerku imam. A i penzija je mala...

NADA: Mamina satnica je ista ko i moja, mislim, ne bi ona ništa posebno izmišljavala, zato što je iskusnija i starija.

IVAN: Pa dobro, generalno spremanje je generalno spremanje, a majka je majka.

MAJKA: Imala si ti pravo da je on jedan razuman i fin gospodin.

IVAN: Vidim, razgovarale ste o meni.

MAJKA: Pa moram znati kod koga mi dijete dolazi u kuću. Znae, danas ima svakakvih ljudi. Mlada cura sama u tuđem stanu, to vam može biti opasno.

IVAN: Istina. Može biti opasno.

MAJKA (*uzima Nadinu šalicu, gleda u talog*): Opet onaj crni. Ma koji ti je to crni, Nado?

NADA: Nemam pojma. Samo ga ti vidiš.

MAJKA: Znaš ti da ja sve vidim, i sve što vidim bude tako kako vidim. Stoji, evo ga, crni... i neko iznena-

đenje, nešto iznenada, nije dobro... kao nekakva svada, velika... (*prekriži se*) i križ ti stoji. (*Ostavi šalicu.*)

NADA: Ne vjerujem ti ja u te gluposti.

MAJKA: Samo ti pričaj, ti si jedna neprosvijetljena osoba, gledam ja tebe, Nado, aura ti je sva u neredu, čakre su ti skroz zatvorene, kažem ti da moraš sa mnom na grupu. Preporod tebi treba, preporod, dobro kaže naš vodič, trebamo se stalno iznova radati. (*Ivanu*) Ja vam, znate, puno polazem na duhovnost.

IVAN: Dobro je to... Koju vrstu duhovnosti, ako smijem pitati?

MAJKA: Svakakvu. Idem ja na grupu za preporod, okultizam, išla sam na tečaj astrologije, onda reiki, pa hiro-mantija, non-stop meditiram...

IVAN: Lijepo...

MAJKA: A vi?

IVAN: Pa, ja vam prakticiram neku drugu vrstu duhovnosti, drugačiju...

NADA (*prekriži se*): Dobro si ti rekla!

MAJKA: Vidim... vidim...

IVAN: Ne razumijem, što to vidite?

MAJKA: One kipove tamo, u salonu.

IVAN: A to. Sviđaju vam se? To su vam suveniri iz Afrike, maske, statuete, to sam donio s putovanja, kao ukras.

MAJKA: Ukras? To je vama ukras?

IVAN: Pa da. Ukras, ono što krasí, krasna riječ.

MAJKA: Slušajte, ne bih rekla da ste sotonist, vidim da ste samo u stadiju neznanja pa ću vam ja reći što su ti vaši ukrasi. To su vam demoni, sve su vam to totemi i uroci. To treba pobacati, odmah. Na gomilu pa spaliti. Dolje, u dvorištu. Zbog toga vam je kuća puna negativne energije, ne diše, ne obnavlja energetski ciklus, posvuda su vam energije smrti i crne magije. Nado, to ćemo odmah dolje u dvorište.

IVAN: Ma dajte, molim vas, ni govora. To su mi drage uspomene. Nikom ne smetaju.

MAJKA: Meni smetaju. A i vama, samo to niste osvije-stili.

IVAN: E pa ne želim ni osvijestiti. Moji ukrasi su moji ukrasi i stajat će u mom stanu dok ja to budem htio.

NADA: Možda je ipak sotonist?

MAJKA: Ma nije, vidim mu ja auru.

IVAN: I molim vas, ja bih sad radio, vi možete početi čistiti, tamo, u salonu.

MAJKA: Prvo demone u dvorište.

PREMIJERE

PORTRET

FESTIVALI

VOX

HISTRIONIS

MEĐUHARODNA

SCENA

TEORIJA

MI U SVUETU

ANEGDOTE

NOVE KNJIGE

SJEĆANJA

DRAME

IVAN: Da se niste usudili.
MAJKA: Ne pada mi na pamet spavati s demonima.
IVAN: Pa nemojte spavati s demonima.
MAJKA: Nego gdje ću spavati? S vama u sobi?
IVAN: Čekajte, vi kanite spavati u ovom stanu?
MAJKA: Nego u kojem? Znae da je Nada s dečkom u garsonijeri.
IVAN: Pa što se to mene tiče. Nisam vas ja zvao.
MAJKA: O, zvali ste, zvali, i te kako.
IVAN: Prestanite pričati gluposti. Pa ja vas prvi put u životu vidim. Nisam ni znao da Nada ima majku.
MAJKA: Ali ste me zvali...zazivali duhovno, slali ste mi pozive da vas oslobodim onih demona tamo koji vas drže u energetskom zatvoru.
IVAN: Ovo je stvarno previše.
MAJKA: Znam da je put spoznaje na početku bolan. Ali vjerujte mi, nakon što vas oslobodim tih uroka, život će vam poteći svjetlosnom stazom prema duhovnosti.
IVAN: Pustite vi moj život na miru, teče on i bez vas kako teče. Vi ste ovdje da pomognete Nadi pospremiti, ako to želite. Ako ne želite, ja vas nisam ni zvao.
MAJKA: Što ste vi u horoskopu?
IVAN: Gospodo, molim vas...
MAJKA: Ne, ne, pogodit ću... škorpion. Je li tako?
IVAN: Jeste, tako je, i što s tim?
MAJKA: Kod škorpiona je put prosvjetljenja osobito spor i težak, jer ste previše vezani uz materijalno, ovisni ste o prividu realnosti...
IVAN: I baš mi je drago što je tako. A kad smo kod privida realnosti, otkud vi znate da vaša realnost nije privid? A kakav privid, pak, realnost?
MAJKA: I ego vam je jak. Veže vas uz niže sfere i ne dopušta produhovljenje. Ali svima nam je put prema svjetlosti otvoren.
IVAN: Gospodo, ponavljam, ja moram raditi, nemam vremena za putovanje po svjetlosnim stazama, molim vas idite u drugu sobu i pomazite Nadi, ili, ako nećete, idite doma.
MAJKA: Doma? Pa tek sam doputovala. U mojim godinama, toliki put... vidite li vi koliki je snijeg vani? Ceste jedva prohodne...
NADA: Mama ne živi ovdje.
IVAN: I došla vam je pomagati i ovdje stanovati?!NADA: Samo nekoliko dana.
MAJKA: Neću ja vama smetati, imam i jedan seminar o aromaterapiji ovdje, a malo ću i Nadi pomoći.

IVAN: I ja bih sad trebao reći da možete ostati spavati u salonu?
MAJKA: S demonima u sobi, ni mrtva.
IVAN: Eto, vidite, nema rješenja.
MAJKA: Ima, ima... mislim, s vremenom ćete vi sami osjetiti poziv da te demone spalite, slat ću ja vama energiju iz daljine, ali sad, neka stoje, kad ste toliko ovisni o njima.
IVAN: Ali vi onda tamo ne možete spavati.
MAJKA: Pa vi možete.
IVAN: Zašto bih ja spavao u salonu?
MAJKA: Onda ja mogu u vašoj sobi.
NADA: Samo nekoliko dana. Dok ne završimo generalku.
IVAN: Nado, ovo doista prelazi svaku mjeru.
NADA: Ja ne razumijem što vama smeta moja majka? Pa to je samo nekoliko dana, da bi čistila VAŠ stan!
IVAN: Ali to je VAŠ posao!
NADA: Nisam ja kriva što je ovaj stan toliko zapušten. Pa ne mogu ja sama stići sve što ona krmača godinu dana nije očistila. Pogledajte vi samo onu kupaonicu!
IVAN: Nado, razgovor je završen. (*Sjeda za stol.*) Ja sad moram raditi. A i vi.
NADA: Znači, mama može spavati u vašoj sobi.
IVAN: Ne može!
MAJKA: S demonima neću i točka.
NADA: Onda da spalimo demone?
IVAN: Jeste li vi poludjeli?
NADA: Jesam, kako ne bih kad ste takav. (*Počne plakati*)
IVAN: Prestanite plakati. Nado, ne podnosim kad ljudi plaču, prestanite!
NADA (*sve jače plače*): Kakav ste vi to čovjek? Imate li vi majku?
IVAN: Nemam, hvala Bogu. Dajte, prestanite plakati! Koliko?
MAJKA: Pet dana... radnih, i vikend... sedam.
IVAN: Za pospremanje dvosobnog stana?
NADA: Pa rekla vam je da ima još i taj seminar.
IVAN: Sad je dosta. Na ovoj vrućini ne mogu se svađati. Slušajte, Nado, prvo, u ponedjeljak hoću stan savršeno čist... blistav!
NADA: Koliko se to može s ovim starim namještajem...
IVAN: Drugo, hoću svoje afričke ukrase svaki na svom mjestu!
MAJKA: Koja ovisnost!
IVAN: I treće, hoću u ponedjeljak svoj mir i tišinu i nikoga, nikoga u stanu.

MAJKA: Nije vam dobro zatvarati se u samoću. Ljudi nam otvaraju naše kanale za protok energije...

IVAN: Jesmo li se dogovorili?

MAJKA: Jesmo. (*Odlazi.*) Nado, idemo raditi! Treba počis-titi snijeg s balkona.

NADA (*odlazeći*): Možda je ipak sotonist?

3. Slika

Ivanova soba. Ivan piše, Nada ulazi s tanjurom punim hrane i stavlja ga na papire pred njim.

NADA: Tu sam.

IVAN: Ne na spise... zaboga, Nado!

PREMIJERE NADA: Pa nije Sveto pismo, zaboga. Morate nešto pojesti.

PORTRET IVAN: Što je ovo?

FESTIVALI NADA: Juha. S mesom. I rezancima. Domaće.

IVAN: Otkud ovo tu?

VOX NADA: Skuhala sam vam.

HISTRIONIS IVAN: Nado, jesam li ja vas lijepo zamolio da ne kuhate?

NADA: Pa morate nešto pojesti. Žlicom, domaće.

MEĐUNARODNA IVAN: Rekao sam vam da sam brinem o svojoj prehrani.

SCENA NADA: Slabo vi o tom brinete. Samo vi to pojedite. Ima još.

TEORIJA IVAN: Neću jesti.

MI U SVUETU NADA: Vidi ga, ko dijete. Hajde, malo... samo jednu žlicu. Pa kome sam ja to kuhala?

ANEKDOTA

NOVE KNJIGE IVAN: Ni žlicu. Prošli put mi je od onog vašeg gulaša tri dana bilo slabo.

SJEĆANJA

DRAME NADA: To je zato što ništa ne jedete. Treba svaki dan nešto žlicom, domaće... Odviknuo vam se želudac pa vam je zato bilo loše.

IVAN: Povraćao sam, imao proljev, i neću više jesti, i nemojte više kuhati, slušate li vi uopće što ja govorim.

NADA: Slušam ja to mjesecima, a uvijek malo pojedete.

IVAN: E sad neću nimalo!

NADA: Ma samo malo!

IVAN: Neću.

NADA: Dobro... nema juhe, nema ni kolača.

IVAN: Što, i kolače ste pekli?

NADA: Doma, za nas, ali sam vam donijela nekoliko.

IVAN: Pa znate da ne jedem slatko.

NADA: Aha... a štrudel? Onaj od prošli put?

IVAN: Nisam ga pojeo. Uzalud donosite, ostavite to doma, ne jedem slatko.

NADA: A štrudel ste ipak pojeli.

IVAN: Nisam.

NADA: Ma dajte... ostavila ja u frižideru, kad opet dođem, a njega nema... miš popapao...

IVAN: Bacio sam ga.

NADA: Niste, niste.

IVAN: Kako znate?

NADA: Pregledala ja smeće.

IVAN: To da i otpatke kontrolirate, doista nema smisla.

NADA: Pa kad moram. Da ja nisam pregledala, vi biste bacili u smeće onu disketu od kompjutora.

IVAN: Ako sam bacio disketu, znači da sam bacio disketu koja mi ne treba.

NADA: Ma što ne treba? Onako divan i pametan tekst da vam ne treba. Nisam baš sve razumjela, ali je super... ono stvarnost, fikcija, prividi... to je nešto za moju staru.

IVAN: Vi ste čitali tekst s te diskete?

NADA: Da vidim što je. Znam ja da disketi nije mjesto u smeću.

IVAN: I što ste još nosili doma na pregled?

NADA: Doma? Što bih ja s disketom doma? Otkud meni kompjutor? Ovdje sam pročitala, na vašem kompjutoru. I ne nosim ja odavde ništa doma, vi dobro znate da sam ja poštena i da iz kuće ništa ne bih uzela, vi to dobro znate!

IVAN: Nado, ovo je moj kompjutor i ne očekujem da ga itko osim mene koristi, tu je moja korespondencija, moji mailovi...

NADA: Pa nisu vojne tajne. To da vam nekakav Marko piše da je završio korekturu, ili ona Eva da je bila u Londonu, možeš mislit važnih poruka.

IVAN (*pobjesni*): Vi meni čitate mailove, pregledate smeće, kopate po stvarima, to je nedopustivo, otkud vam pravo?! Kao da vas je policija poslala da me uhodite, kao da niste spremačica nego špijunka.

NADA: Dajte, smirite se, i pojedite tu juhu, ohladit će se. Ja da bih vas špijunirala? Pa ja ni mrtva ne bih rekla policiji što imate u onoj kutiji.

IVAN: Kakvoj kutiji?

NADA: Onoj ispod kreveta.

IVAN: Ta je kutija zaključana!

NADA: Hvala Bogu. Pištolj i treba biti pod ključem.

IVAN: Nado, molim vas, sjednite.

NADA: Nemam ja vremena za sjedenje, vidite da radim.

IVAN: Nado, sjednite!

NADA: A baš bih malo mogla predahnuti. Ne smeta vam

ako zapalim? (*Već je zapalila cigaretu.*) Ma što bi smetalo, i drugi ovdje puše. Pepeljara puna. Tri vrste cigareta, dva razna ruža za usne po njima, tulumari se ovdje kad mene nema, vidim ja...

IVAN: Nado, koliko dugo vi već radite kod mene?

NADA: A čini mi se oduvijek. Tako ste mi nekako postali bliski, evo, ja vam se ovdje osjećam ko u svojoj kući.

IVAN: Vidite, Nado, vi ste ovdje već skoro pet godina,

NADA: Pet godina... kao da sam jučer došla... pet godina!

IVAN: ...i čini mi se da mi imamo problem.

NADA: Ma daj! Govorite! Meni sve možete reći, kakav god da je problem, vjerujte mi, riješit ćemo ga zajedno.

IVAN: Nisam siguran.

NADA: Ma kad vam kažem.

IVAN: Nado, vi spremate ovaj stan i, ne mogu reći, držite ga čistim i urednim... jako... previše...

NADA: Ma ništa za to.

IVAN: Trudite se oko mene... previše...

NADA: Ma sve vi to zaslužujete. Vi ste meni super.

IVAN: Kad kažem previše, mislim da pretjerujete u revnosti...

NADA: To mi i mama uvijek kaže. Al' ja kad nešto radim, ja to do kraja, onako, savjesno i potpuno ili bolje nikako.

IVAN: Ja sam, vidite, do sada trpio sve naše nesporedume...

NADA: Opet vi o demonima...

IVAN: Spalili ste mi suvenire i drage uspomene...

NADA: Da vas zaštitim. Zar niste nakon toga dobili dva nova posla? Zar nije krenula lova kad sam ja skinula uroke?

IVAN: Nikakva lova...

NADA: Ma da, nikakva lova, a nakupovali ste stvari, eno, i novi televizor. Da i ne govorim o štednoj knjižici... a, fino se tu nakupilo pologa otkad je Nada pobacala one sotone iz sobe.

IVAN: Ja sam, dakle, bio maksimalno tolerantan, ali vaše miješanje u moj život je nepodnošljivo...

NADA: Ma tko se vama miješa u privatni život? Jesam li ja vas ikad pitala što vi zapravo radite i kamo odlazite po nekoliko dana? Nisam. Što se to mene tiče. Nisam nikad ni spomenula onu vašu crvenokosu, a htjela sam vam reći da joj kažete za šampon... pun jastuk njezinih dlaka, neka uzme šampon protiv opadanja kose.

IVAN: To nije vaš problem i ne dopuštam da se u to miješate.

NADA: Pa ne miješam se, samo kažem za šampon, da ženi pomognem. Ali kad ste je vi već prvi spomenuli, recite joj da ne ostavlja balkonska vrata otvorena i da mi ne baca više opuške u smeće, zapalit će kuću, opušci se bacaju u zahodsku školjku zbog požara. Kad već toliko puši... a da bi ta skuhala nešto domaće, ni u ludilu... samo puši...

IVAN: Ukratko, Nado, ja bih se vama zahvalio na dosadašnjem trudu, i zamolio da više ne dolazite.

NADA: Dokad?

IVAN: Nikad više.

NADA: Ma znam, to ste već dva puta rekli, pa je prvi put bilo nakon tri tjedna "Nado dođi" a drugi put ni dva tjedna.

IVAN: E sad je dosta. I nisam ja vas zvao da se vratite, nego ste se vi sami vraćali. Sad ćete mi ostaviti ključeve od stana, i više se nemojte vraćati.

NADA: Ma jel' vi to ozbiljno?

IVAN: Najozbiljnije.

NADA: Zbog onog pištolja?

IVAN: Ne postoji nikakav pištolj, u životu nisam imao oružje, a kad bih imao...

NADA: Postoji, ispod kreveta, u kutiji, zaključan...

IVAN: ...za vas je bolje što nemam nikakvo oružje, dosta sam na granici strpljenja...

NADA: A vi ste uvijek "na granici strpljenja", a što bih ja trebala reći...

IVAN: Vas nitko ne prisiljava da trpite ništa ako to nećete...

NADA: Ali ja hoću, ja sam strpljiva, i kad mi sto puta kažete "ne diraj mi stvari na stolu" ja šutim i radim, kao da niste ništa rekli, a kako ja da počistim stol ako ne diram, ja stavim kavu svaki put tamo gdje joj je mjesto i gdje treba stajati, da ima logike, a kad se vratim opet kava iznad sudopera, ...

IVAN: Vama nikad nije jasno da ja hoću da mi kava stoji tu gdje je ja ostavim, i da mi sve stoji gdje ja hoću da stoji, da je ovo moj stan, i moja logika, i moje stvari, i da vi nemate pravo...

NADA: Ja skupljam dlake po jastucima i šutim, opušci u smeću, a da se zapali kuća, bilo bi Nada zapalila, pa se ti Nado obrani na policiji, nema dokaza, sve izgorjelo, i dlake izgorjele... pištolj ispod kreveta opalio u požaru... vatrogasca ubio...

IVAN: Ja nisam dužan podnositi vaše ponašanje, kao da ste vi ovdje vlasnica...

NADA: Ma kakva ja vlasnica, gledam ja samo štednu knjižicu, raste lova, raste, a meni satnica ista, ista, ne raste... ja šutim, ne miješam se, nije moja stvar...

4. slika

IVAN: Ovoga trenutka da ste izašli iz ove kuće i da se nikada više niste vratili... van!

NADA: E neću! Ostajem tu barem još danas, do dva. Platili ste do dva, ostajem do dva. Ja ne uzimam lovu za nerad, ne, Nada ne...

IVAN: E hoćete. Odmah.

NADA: Ni mrtva.

IVAN: Vi niste normalna žena.

NADA: A vi ste normalan! Najprije sotone po sobi, pa pištolj pod krevetom, crvene dlake po jastucima, ma što dlake, pramenovi, to se čupa sadistički, a povrh svega ormar! Držite ženske haljine u ormaru! Jednog dana ću u ormaru naći i mrtvaca. Vi ste normalan!

IVAN: Kakvog mrtvaca? Rekao sam da se ormar ne smije dirati! Da niste dotaknuli te haljine!

NADA: Ne pada mi na pamet. Prijateljica mi je rekla da izgledam ko baba u onoj plavoj!

IVAN: Van! Van!

NADA: Rekla sam da neću. Možete me udariti, pretući, potegnite onaj vaš pištolj ispod kreveta, neću... (rasplače se) nemam ja kamo!

IVAN: Nado, vi imate svoj stan, svog dečka, svoj život... pustite meni moj život, tako vam Boga, to nije vaš život! Vi imate svoj!

NADA: Ma koji život? Kakav život? Dečka imam... kretena... tuče me kad god se napije...

IVAN: Nisam znao.

NADA: Ništa vi ne znate. Ne vidite modrice. A uvijek ih otkrijem, mislim vidjet ćete, pitati... vi ništa, kao da ne postojim... ni ja ni moje modrice...

IVAN: Nado, to je problem koji vi morate s njim riješiti, recite mu da vas ne smije tući...

NADA: Pa da me pretuče!

IVAN: Vidite, Nado, postoje ženska skloništa, socijalne radnice... mogu vam dati broj telefona...

NADA: Pa da on sazna! Ubio bi me!

IVAN: Nado, prestanite plakati, meni je doista žao zbog vašeg dečka...

NADA: A zbog mene nije...

IVAN: Nisam to rekao...

NADA: Ništa, nema veze... idem ja...

IVAN: Nado...

Nada ode.

IVAN: I tako, nema više nade.

Nada se vraća.

NADA: Doviđenja do sljedećeg ponedjeljka!

Soba. Okićeno božićno drveće. Nada leži na podu, lista časopis. Polugola.

Ulazi Ivan. U košulji kratkih rukava, kratkim hlačama i sandalama.

IVAN: Nado, otkud vi?

NADA: Tu sam. A otkud vi? Pa na ljetovanju ste.

IVAN: Očito je da nisam više. Vratio sam se. Vidite me? Tu sam!

NADA: Trebali ste se vratiti u petak.

IVAN: Vratio sam se, eto, danas. Prevručje je na moru, previše turista, a i ne volim to sunčanje i kupanje... Pa mislim, imam ja, hvala Bogu, svoj dom.

NADA: Mogli ste javiti da dolazite ranije.

IVAN: Zašto?

NADA: Pa da pospremim sve prije toga. Evo, danas sam tek počela s knjigama.

IVAN: Tako... odjevena?

NADA: Pa kad je vruće.

IVAN: U pravu ste. Pakleno ljeto.

U sobu ulazi DEČKO gol, s ručnikom oko pojasa.

DEČKO: Jebote koja vrućina, e, istuširaš se i odmah oznojiš. Što ne kupiš klimu kad imaš toliko love, jebote?

IVAN: Nado, tko je ovo?

DEČKO: A ja znam tko si ti. Ivan.

IVAN: Da. A vi?

NADA: To je moj dečko.

IVAN: I što on radi ovdje?

DEČKO: Pa tuširam se, jebote, valjda vidiš.

IVAN: U mom stanu?

DEČKO: A otkud sam ja znao da se vraćate ranije.

IVAN: Nado, mislim da mi dugujete objašnjenje?

NADA: Kakvo objašnjenje? Pa znate da imam dečka.

IVAN: Ali ovo ovdje... to je... u mom stanu...

NADA: Pa kad kažete petak, a dođete u utorak, što sam ja, vidovita ko moja stara?

IVAN: Ja nisam mogao ni pomisliti da vi s tim vašim dečkom, goli...

DEČKO: Jebote, koji je tebi, ha? Pa nećemo se ševiti obučeni. Po ovoj vrućini, e, jebote, zamisli obučeni, ono, s nogu, e, u haustoru, jebote...

IVAN: Hajde, sad, molim vas, lijepo oboje van. Odmah.

DEČKO: Čekaj da se obučem, jebote, ne mogu ovakav van.

PREMIJERE
PORTRET
FESTIVALI
VOX
HISTRIONIS
MEĐUHARODNA
SCENA
TEORIJA
MI U SVUETU
ANEKDOTA
NOVE KNJIGE
SJEĆANJA
DRAME

IVAN: Požurite...

DEČKO: E, što si neljubazan, jebote, ni cugu mi nisi ponudio... imaš dobrih filmova, jebote, da pogledamo neki video? Ja sam ti lud za filmovima, ostavim u videoteći love ko u kavani. Pivicu, hladnu...

NADA: Ma pusti pivu, rekla sam ti kakav je, oblači se, idemo.

DEČKO: Nemoj ti meni zapovijedati, e, razbit ću te, jebote, nemoj ti meni "oblači se", vidiš da pričam s čovjekom, šta se ti miješaš, jebote? Idemo kad ja kažem da idemo... dosta su meni zapovijedali, e, nikad više, jebote, dosta je meni zapovijedanja i vojske i slušanja...

IVAN: Mladiću, ne budite grubi prema Nadi. Ne ovdje. Riješite vi to u vašem stanu.

DEČKO: E, nemoj me i ti nervirati, jebote, slab sam sa žvrcima, to mi je od vojske, jebote, nemoj ti meni govoriti šta ću ja raditi, jebote.

NADA: Daj pusti ga, jebote, nećeš se sad i snjim tući, jebote.

DEČKO: A šta je to tebe briga, ha? Da ti nije on frajer, jebote, kad ga braniš? E, kako mi to nije palo na pamet, dvije godine šljakaš ovdje za malu lovu, a frajer pun love, jebote, zašto? E, reci zašto, razbit ću te, jebote, dvije godine ti od mene praviš budalu, dvije godine, jebote.

NADA: Ma ti si budala. S njim da se ševim, nisi normalan. Hajde, idemo doma.

DEČKO: Pa što ne bi i s njim, jebote. Šta mu fali? Ima stan, ima lovu...

IVAN: Mladiću, ne dopuštam takve insinacije...

DEČKO: I pametan je, jebote. Vidi kako priča. Ševite se, jebote, sad mi se upalilo!

NADA (*odvlači ga*): Ma daj, budalo, idemo...

DEČKO: Nemoj ti meni "budalo", kurvo jedna, tu se ševiš s frajerima, a meni "budalo", razbit ću te, jebote, i nigdje mi ne idemo. Ja idem, u svoj stan, a ti idi s ovim ovdje, jebote, nećeš ti meni "budalo", e...

NADA: Stani. Čekaj...

Dečko odlazi.

NADA: Vidite li što ste mi učinili?

IVAN: Ja vama?

NADA: Pretući će me kad dođem doma. Ja ne idem doma. Dosta je meni toga.

IVAN: Da ne bi možda ostala ovdje?

NADA: Ne možete me sad izbaciti. Ovo je sve zbog vas. Vi ste krivi što ne mogu doma.

IVAN: Nado, putujem cijeli dan po ovoj vrućini. Nemam živaca za vaše privatne probleme.

NADA: Nikad vi nemate živaca ni za koga. Kakav ste vi to čovjek?

IVAN: Što se vas to tiče. Ostavite me na miru već jednom.

NADA: Ja vama ništa ne radim. Vi ste meni uništili vezu. On misli da se mi ševimo.

IVAN: Gluposti... on dobro zna da je to nemoguće.

NADA: A zašto bi to bilo nemoguće? Ne sviđam Vam se?

IVAN: Nado, sad je dosta.

NADA: Nisam ja kriva što nisam crvenokosa.

IVAN: Nado, ja vas nikad nisam gledao tako...

NADA: Znam. I pitam se zašto? Zašto vi nikad niste gledali na mene kao na ženu. Evo ni sad, kad sam tu gola, skrećete pogled!

Ulazi Dečko. Odjeven u zimsku odjeću, s kapom, rukavicama i sniježom po sebi.

DEČKO: Možda je frajer derpe, jebote, rekla si da ima haljine u ormaru. A možda kara bolje ribe. Ima frajer lovu, jebote, što ne bi.

IVAN: Otkud vi opet?!

DEČKO: Zaboravio nešto.

IVAN: Što ste zaboravili?

DEČKO: Nju, jebote. (*Grubo povlači Nado za sobom.*)

NADA (*odlazeći*): Ja ću sutra ovo pospremiti, ne brinite...

Dečko i Nada odlaze.

Ivan prilazi božićnom drvetu, ispod njega je poklon. Uzima ga.

Vraća se Nada.

NADA: A, našli ste poklon. Sretan Božić.

IVAN: Sretan Božić.

Nada odlazi. Ivan otvara poklon. U kutiji je crvena perika.

5. slika

Ivan u sobi, piše.

Otvora se ormar. Izlazi Nada iz ormara.

NADA: Tu sam.

IVAN: Niste.

NADA: Tu sam. Vidite da jesam.

IVAN: Ne, Nado, vi ste otišli sa svojim dečkom k majci na selo.

NADA: Dobro, ako vi tako kažete.

IVAN: Ne kažem ja, vi ste rekli, rekli ste da idete.

NADA: Dobro, otišla sam. Na selu sam.

IVAN: I nemojte me tretirati kao luđaka, jer ja sam savršeno zdrav.

NADA: Ja nisam ni rekla da niste.

IVAN: I to što ponekad...

NADA: Što, ponekad?

IVAN: Nije važno.

NADA: Dobro. Ako vama nije važno, onda nije važno. A što vam je važno?

IVAN: Nemojte izlaziti iz ormara kad ste na selu.

NADA: Zašto mislite da u ormaru ne bi moglo biti selo?

IVAN: Zato što znam da nije tamo.

NADA: Onda znate i što JEST tamo.

IVAN: Znam.

NADA: Što je u ormaru?

IVAN: Vas se to ne tiče.

PREMIJERE NADA: Dobro. Onda je selo.

PORTRET IVAN: Nije selo. A niste ni vi.

FESTIVALI NADA: A što onda jest tamo?

VOKS IVAN: Ne znam. Zaboravio sam.

HISTRIONIS NADA: Dugo vam se već to događa?

IVAN: Što?

EDUNARODNA NADA: Da zaboravljate stvari? Opustite se. Lezite ako vam je ugodnije.

SCENA IVAN: Ja nemam problema.

TEORUA NADA: Naravno. Opustite se.

MI U SVUETU IVAN: Opušten sam. I ne zaboravljam. Samo sam koncentriran na druge stvari. To je.

ANECDOTE

NOVE KNJIGE NADA: Koje stvari?

SJEĆANJA IVAN: Na to što pišem.

DRAME NADA: Što pišete?

IVAN: Priču. Roman, možda...

NADA: To je dobro. O čemu?

IVAN: Ni o čemu.

NADA: Roman ni o čemu. To će se dobro prodavati. To se uvijek dobro prodaje. O kritikama da i ne govorim.

IVAN: Baš me briga za kritiku. I za prodaju. Ne pišem zbog toga.

NADA: A zbog čega pišete?

IVAN: Zbog sebe.

NADA: To je dobar razlog za pisanje. Imate neku priču?

IVAN: Ne baš... radi se o jednom tipu...

NADA: Kakvom tipu?

IVAN: Ubojici.

NADA: Ubojici?

IVAN: Serijskom.

NADA: Serijskom? Koliko je ljudi ubio?

IVAN: Nije ubio nikog.

NADA: Serijski ubojica koji nikog nije ubio ne može biti serijski ubojica.

IVAN: U tome i jest stvar... On želi biti ubojica, serijski, ali nema snage nikoga ubiti... onda ga svi...

NADA: Što mu rade?

IVAN: ...svi ga maltretiraju, on trpi, a u sebi, u svojoj mašti, ubija ih, jedno po jedno... čisti svoj život od parazita koji mu sišu život... razumijete?

NADA: I tko su oni? Roditelji?

IVAN: Nemojte, molim vas, opet ispočetka. Svi psiholozi dosad počinjali su od roditelja. Majka, otac... točno tim redom. Sve smo to već prekopali, nemojte opet, nema smisla.

NADA: Koliko ste psihologa posjetili do sada?

IVAN: Trojicu.

NADA: I svi o majci i ocu.

IVAN: U početku. Ali sve smo to prošli, i ništa. Ništa.

NADA: Što ste to sve s njima prekopali?

IVAN: Djetinjstvo. Ali nema tamo ničega. Nema ni djetinjstva. Dosadno, malograđansko djetinjstvo s božićnim poklonima i kolačima. Nitko me nije zlostavljao, nitko me nije silovao, nitko me nije kažnjavao, ni nagrađivao... ništa... jednostavno ništa.

NADA: Znači, njih ne ubijate u svom romanu.

IVAN: Roditelje? Ne. Nema potrebe, mrtvi su.

NADA: A tko nije?

IVAN: Gotovo svi su već mrtvi. Mislim u romanu.

NADA: I u čemu je onda problem tog tipa iz romana? Čini se da se riješio svih koji su mu smetali u životu.

IVAN: E, ali kad ih se svih riješite, ostajete sami.

NADA: I ta samoća je problem?

IVAN: Ma ne... problem je što to i nije samoća. Mislim, toliko trupala u ormaru, s njima ne možeš biti sam. Ona su tu. I nikako ih se ne možeš riješiti. Nikako.

NADA: A da mi otvorimo ormar i pogledamo što tamo ima?

IVAN: Rekao sam vam da se ormar ne smije dirati.

NADA: Dobro. Sama ću. Bez vas. Idem pogledati u ormar.

IVAN: Sad bih ja kao trebao pući i početi urlati, rasplakati se i sve izbljuvati iz sebe?

NADA: Ne znam. Što vi mislite? Biste li?

IVAN: Ne pada mi na pamet. Idite, gledajte, u ormaru je stara garderoba nekih osoba koje... više nisu tu. I ništa više.

NADA: A gdje su trupla?

IVAN: Nema ih. Rekao sam vam da nikog nije ubio. I sad je dosta seanse.

NADA: Imamo još deset minuta. Platili ste sat, dobit ćete sat.

IVAN: A što ako neću?

NADA: Onda ne morate. Vidimo se u ponedjeljak.

IVAN: I koliko još ponedjeljaka kanite uzimati moje novce da bismo brbljali o mom romanu?

NADA: To ovisi o vama.

IVAN: O, ne... i o vama to ovisi. Mislim, vama je u interesu da vašim klijentima ne bude nikad sasvim dobro. Kad je njima sasvim dobro, onda vas više ne trebaju i njihov novac odlazi na neke druge stvari.

NADA: Pojednostavljujete... uvijek ima klijenata. U ovom poslu nema nestašice sirovina.

IVAN: A ja sam vama sirovina?

NADA: A što je vama vaš roman? Sirovina? Radno oruđe? Ili proizvod?

IVAN: Mislim da je isteklo i onih deset minuta.

NADA: U pravu ste. Doviđenja do sljedećeg ponedjeljka.

Nada ode u ormar.

6. slika

Ivan čita. Ulazi Nada, pjevuši.

NADA: Što to čitate?

IVAN: Knjigu.

NADA: Kakvu?

IVAN: Zanimljivu.

NADA: Neka nova?

IVAN: Ne. Jako stara.

NADA: Stara, pa zanimljiva?

IVAN: Nado, čitam.

NADA: Dobro. Dobro. Neću ja smetati. (*Nastavi pjevušiti.*)

IVAN: Nado, čitam!

NADA: Pa vidim.

Ivan čita. Nada šuti i čisti pod.

NADA: A da vi ipak nešto pojedete?

IVAN: Čitam.

NADA: Pa dok čitate, onako usput, da gricnete nešto. Sad ću ja...

IVAN: Nado, hvala, nisam gladan.

NADA: Ja sam nešto baš ogladnjela.

IVAN: Pa onda jedite. U kuhinji.

NADA: Ma ne mogu sama. Nije mi gušt sama jesti. Hrana je ukusnija u društvu.

IVAN: Da?

NADA: Aha. A vi, volite sami jesti?

IVAN: Obožavam. I uopće, obožavam biti sam.

NADA: Ma kako možete tako nešto reći? Pa čovjeku je najteže kad je sam.

IVAN: Meni nije.

NADA: Ma jest, znam ja da jest. Što bi čovjek sam na svijetu?

IVAN: Čitao u miru i tišini.

NADA: E, da nema mene, ne bi se ta knjiga mogla uzeti u ruke od prašine.

IVAN: A sad kad je čista, ne vrijedi ništa, jer je ne mogu čitati.

NADA: Zašto ne možete? Je li teška?

IVAN: Nado, knjiga se čita u tišini.

NADA: E pa kako se uzme. Čitaju ljudi u tramvaju, u vlaku, autobusu, u parku... Je li tamo tišina? Samo što se ljudi fino koncentriraju na knjigu. Je li vama sve u redu sa živcima?

IVAN: Molim?

NADA: Pa vidim da se nikako ne možete koncentrirati na tu knjigu. Možda je to zbog gladi? Da vi ipak pregrizete nešto? Malo...

IVAN: Ne hvala. Ne treba mi hrana. Treba mi tišina. Mir. I samoća.

NADA: Ipak su živci. Kažem ja.

IVAN: Čudo je da nisam sasvim poludio. S vama u stanu.

NADA: Eto, sad sam ja kriva što su vama slabi živci.

IVAN: Nego tko?!

NADA: Pa te vaše knjige i papiri. Od toga se lako malo... dekoncentrira. Čitala ja u novinama.

IVAN: Ne brinite vi za moje knjige i rukopise, s njima je sve u redu.

NADA: Možda s njima. Ali s vama nije.

IVAN: A zašto vam se tako čini?

NADA: Ne čini mi se, nego vidim. Ne možete više ni tu knjigu čitati.

IVAN: Mogao bih, da vi malo odete iz sobe.

NADA: Pa da ostanete sami. Da vas ostavim samog u takvom stanju.

IVAN: U kakvom stanju?

NADA: Pa tako... dekoncentriranog. I gladnog.

IVAN: Bio bih puno sretniji.
NADA: Ma što vi znate što je sreća.
IVAN: A vi ćete mi reći?
NADA: Sreća je život. Pravi. Ne ovaj vaš, o kome čitate i pišete.
IVAN: Krasno. Moram tu mudrost odmah zapisati.
NADA: Tako vi stalno radite. Gledam ja vas. Zapisujete. Trpate u svoj život tuđe živote, priče, sve što naiđe trpate u svoj život, ko svinja u trbuh, sve.
IVAN: Divna usporedba. Zašto mislite da to činim?
NADA: Pa zato što nemate svog života. Ništa. Rupa. Pa je zatrpavate. Knjigama, rukopisima, tuđim riječima...
IVAN: A vi? Vi imate život prepun sadržaja. Uselite u tuđi život i hranite se iz njega kao parazit. Svi su vam sadržaji tuđi životi.

PREMIJERE

PORTRET

FESTIVALI

VOX

HISTRIONIS

MEĐUHARODNA

SCENA

TEORIJA

MI U SVUJETU

ANEKDOTE

NOVE KNJIGE

SJEĆANJA

DRAME

NADA: Ja imam svog dečka, svoj posao, dobro, nije ono što sam studirala, ali bit će, imam svoj život. Ja sam dobro. I kad čitam novine, koncentriram se, u tramvaju, i čitam, pustim ljude da pričaju, ne slušam ih. Čitam svoje. Ja sam dobro. Super sam.

IVAN: Drago mi je.

NADA: Nije, nije. Zavidite vi meni. I vi biste tako...

IVAN: Svakako. Sanjam samo o tome da čistim po kućama ljudima kojima kradem život, i kad to završim, da dođem doma dečku koji me tuče. Sanjam o tome.

NADA: Mene barem ima tko tući. A ne čupati kosu po jastucima, perverzno...

IVAN: Opet ćete o tome?

NADA: Neću. Nema koristi vama govoriti. Kad sami uvidite da ona nije za vas, bit će kasno. Ali mi nemojte reći da nisam govorila. Upozoravala na vrijeme!

IVAN: Dobro. Upozorili ste me. Hvala. Sad van, i pustite me da zatrpavam prazninu svog života ovom knjigom, jer je meni baš tako... super.

NADA: Ne pada mi na pamet. Počela sam ovo čistiti i završit ću. A vi ćete nešto pojesti. Pa poslije čitajte koliko hoćete.

IVAN: Nado, šest mjeseci ja ovo trpim i neću više, dosta mi je, neću više.

NADA: E hoćete!

IVAN: E pa neću!

Ivan skoči, zgrabi Nadu za vrat. Obori je na pod. Steže joj vrat, davi je..

IVAN: E neću. Knjige si mi odnijela u podrum...

NADA: Ljepše je bez njih!

IVAN: Muka mi je od tvoje kuhinje...

NADA: Sve uvijek pojedete!

IVAN: Ti si se uselila u moj život!

NADA: O, prešli smo na ti, konačno.

IVAN: Jučer si mi spalila afričke suvenire!

NADA: Otklonila sam od tebe demone.

IVAN: Otkad smo mi na ti?

NADA: Pa vi ste prvi počeli. Mislila sam da je vrijeme. Situacija je intimna.

IVAN: Ovo ti je posljednja situacija. Nema više.

NADA: Ja nikamo ne idem.

IVAN: Ideš, ideš... (*davi je*)... ideš. U ormar ideš, Nado... u ormar. (*Zadavi je.*)

Nada leži mrtva. On joj opipa bilo, podigne ruku, pušti, uvjeri se da je mrtva.

Gura je u ormar.

Vrati se u stolac, nastavi čitati knjigu.

7. slika

Ivan piše. Ulazi majka.

MAJKA: Dobar dan.

IVAN: Dobar dan.

MAJKA: Nada je mrtva.

IVAN: Ma daj... Mrtva? Kako... kako znate?

MAJKA: Znaš i ti. Svi znamo. Lijepo sam joj vidjela križ u talogu od kave. I crnog čovjeka.

IVAN: Ja doista ne razumijem o čemu vi to...

MAJKA: Ubojico djeteta moğa, sve ti praštam.

IVAN: Nisam ja nikog ubio.

MAJKA: I nisi. Takva joj je bila karma. Karma ju je ubila. Ti si samo izvršitelj njezine sudbine. Zato ti praštam. Treba se čistiti od negativnih osjećanja. (*Otpuhuje.*) Pfuuu... Diši!

IVAN: Zašto?

MAJKA: Da propustiš kroz sebe nakupljeni strah. Ne boj se... ne boj se... nikom ja neću reći... Nada je imala lošu karmu. Za nju je tako bolje. A i za tebe. Za stan ne brini. Ja ću ti spremati.

IVAN: Molim vas, gospodo...

MAJKA: Iskreno ću ti reći, drago mi je što si je ubio. Koga je to kučka bila. Čitavog života me muči, uništava, pi-je mi krv, ja ne znam na koga se ta kučka, pokoj joj

duši, dala tako zla. Čisto zlo. Da si ti mogao vidjeti tu auru... zlo, kažem ti. Gora od onih tvojih demona u sobi. Zrači to, zrači, to zlo zrači i zrači, i ti se očistiš, pa opet...

IVAN: Nemojte, dobra je Nada... bila.

MAJKA: Pa si je ubio zbog njezine dobrote? Daj molim te, među nama nema tajni, osjećam ja tu patnju... Ti si zapravo učinio plemenitu stvar.

IVAN: Što sam učinio?

MAJKA: Pročistio si svijet. Znam da ne možeš vjerovati ovim riječima, ti misliš da majka mora žaliti svoje dijete, mora ga voljeti, mora biti bijesna na njezinog ubojicu... tako vi neprosvijetljeni mislite. Same predrasude i stereotipi. Ali ja sam vidjela svjetlost, meni se otvorilo treće oko, ja sam iznad toga. Ja nisam vezana, ja sam slobodna... pfuuuu... (*vikne na njega*) diši, rekla sam!

IVAN: Pfuuu... pfuuuu... je li dobro ovako... pfuuuu...

MAJKA: Dublje. Da ti astralna kiša ispere dušu. I zamisli svjetlost, ljubav, nadu...

IVAN: Ne, Nadu ne.

MAJKA: Ma ne kučku. Nadu u vječnost, pokušaj pogledati svoju sedmu inkarnaciju unaprijed... zamisli sebe kao leptira...

IVAN: Letim... evo letim...

MAJKA: Dobro je. Sleti. (*Vikne.*) Sleti. Daj mi neko piće. Previše sam se otvorila za danas. Curi mi Božanska Svjetlost na sve rupe.

IVAN: Gospođo, jedno piće, pa ćemo se pozdraviti. Nada nije ovdje, vidite i sami, a ja moram raditi.

MAJKA: Samo vi radite. Vaš put do uspjeha je kroz rad... takva vam je karma. Ja ću pospremiti. I sad ću konačno skloniti one demone iz sobe i točka.

IVAN: Nećete vi ništa ovdje spremati, još manje bacati moje stvari...

MAJKA: Ivane, ne budi grub prema meni, ja znam tajnu i ti znaš da ja znam...

IVAN: Kakvu tajnu?

MAJKA: Pa o Nadi.

IVAN: Pričate gluposti.

MAJKA: Je li? A crni čovjek u kavi? A križ? To su tebi gluposti?

IVAN: A otkad smo mi na ti?

MAJKA: Pa otkad nas je sudbina zblížila. Mi smo na kraju morali ostati zajedno, osjetila sam ja to prvi put kad sam ti vidjela auru... moram se raskomotiti, vruće mi

je... imaš li kakvu kućnu haljinu... u ormaru...

(*Ide prema ormaru*)

IVAN: Nemam. Gospođo, tamo nema ništa.

MAJKA: Ma znam ja da nema ništa. Osim krpa. A znaš li ti? Ti misliš da tamo ima svašta. Zato i ne daš otvarati ormar. Hajde, ja ću ga otvoriti, da vidiš kako tamo nema ništa.

IVAN: Ne! Ne otvarajte!

MAJKA: Dobro, neću. Ako je ona tamo, pa počne smrdjeti, otvorit ću samo da počistim.

IVAN: Ona nije tamo.

MAJKA: Dobro, nije. A gdje je?

IVAN: Ne znam.

MAJKA: Ne znaš gdje je Nada?

IVAN: Ne znam. Nema nikakve nade.

MAJKA: Ima, ima, uvijek ima nade, ne treba klonuti duhom i prepustiti se negativnim mislima. Dobro, nije baš u redu nekoga ubiti, ali kad već jeste, što je tu je. Treba prihvatiti stvari kakve jesu... je l' se to ono zove "uvid"?

IVAN: Gospođo, Nadu nisam ubio, nikog nisam ubio, ali vas hoću ako ne odete – odmah!

MAJKA: Ne možeš ti mene ubiti, ni u to nemaš uvida!

IVAN: Mogu, o, još kako mogu!

MAJKA: Ne možeš, čovječe. Život je vječan. Ciklus, razumiješ? To ti se zove *čakra*. Nije, nego *čakram*. Dobro, jedno "m" gore-dolje, uglavnom nema smrti.

IVAN: Ako me ne ostavite na miru, isprobat ću to na vama.

MAJKA: Ne možeš. Možeš ti ubiti ovo tijelo, kao što si mi dijete ubio, ali ja ću se ponovo roditi. Nosit ćeš me kao svoju lošu karmu i u sljedećem životu.

IVAN: Ma nemojte!

MAJKA: Jeste, jeste, sigurno! Doći ću ti ponovo... kao ptica, koja ti kljuca na prozor, ključ-ključ. Svakog jutra.

IVAN: A ja neću otvarati prozor!

MAJKA: Ugušit ćeš se. Još kad Nada počne smrdjeti iz ormara... ugušit ćeš se sa zatvorenim prozorom. I ja, bogme. Ovdje je puno prašine. I moraš prestati pušiti, sve smrdi na cigarete. Sad ću ja to. Otvorit ću prozore i prvo isprašiti. Kad posaugam, malo ćemo meditirati pa onda parkete, voskom. Poslije ćemo fino ručati, a dok ja spremam, ti bi mogao nešto skuhati.

IVAN: Pa slušate li vi mene...

(*Majka izlazi*)

MAJKA (*vraća se s velikom afričkom statuom u ruci*):

Ovo ide van. Demona ćemo uništiti. On je svemu kriv.

IVAN: Vratite mi to.

MAJKA: Ni luda.

IVAN: Onda ću vam oduzeti.

MAJKA: Uništiti ćemo ga zajedno. Jači smo od njega.

IVAN: Želim svoju statuetu! (*Otima joj kip.*) U svom salonu!

MAJKA: Preko mene mrtve.

IVAN: Onda dobro.

(Udari je statuetom po glavi. Ona padne. Ivan divljački udara statuetom po glavi nekoliko puta.)

IVAN (*mirno*): Kad već hoćete tako. A pticu koja mi doleti na prozor čeka zračna puška.

(Iznese statueta, vraća se bez nje, ugura Majku u ormar, zatvori vrata ormara, sjeda za pisači stol.)

IVAN: A zašto bih ja pisao o vašem životu?

DEČKO: Pa nećeš valjda o svom? Koga to zanima? Sje-diš i pišeš, jebote, nema radnje. Dobro... O. K., ubio si one dvije prasice, negdje si ih maknuo... to može za roman.

IVAN: Ja ne razumijem o čemu vi govorite.

DEČKO: Zašto si ih ubio? To je za film. Nemoj, majke ti, samo onu foru... ono, kao jebali te u djetinstvu, baka ti htjela odrezati pimpača, ono, guzio te tata, te stvari... e, što meni to ide na kurac. Svaki film koji uzmem iz videoteke, jebote, to. Kao, frajera neko zguzio ko malog, pa on poslije serijski ubojica. Ono, isfura se na neke psihiče, šta ja znam... Ja sad dođem u videoteku i velim tipu, imaš, stari, neki film bez karane djece, majke ti... on veli, ima, crtiće i porniće. Nemoj samo to s djetinjstvom, glupo je.

IVAN: Možda je glupo, ali nije važno. Ionako nećemo pisati ništa.

DEČKO: Nema to veze jedno s drugim. E, mene karali u zatvoru, a ja ubijao u ratu. I sad dođe pička kao psihić veli, ima to veze, koje veze ima, jebote, u zatvoru sam bio zbog tuče i droge, u ratu, jebote, zato što su oni kreteni napali, pa nisam ja njima dilo, jebote, nit' sam se s njima tuko ranije, niti su me oni karali u zatvoru, karali me naši frajeri jer nema pičke, karo sam i ja njih. Kakve to ima veze s ubijanjem, e?

IVAN: Imate zanimljivu biografiju.

DEČKO: Pa kažem ja tebi, samo da ti ispričam, imaš roman i film, sve, jebote. Ono, roman za ovdje, film da prodamo Amerima...

IVAN: O, da, oni samo čekaju da vi i ja napišemo scenarij za Hollywood, nešto su u manjku sa scenarijima u zadnje vrijeme.

DEČKO: Pa vidiš da jesu, jebote, svaki film im isti. A i lakše je za njih, znamo kako treba... ono, mora biti jedan crnjo pozitivac, to im je ona fora kao rasna, onda pička mora biti pametna, jebote, ravnopravnost, e, gdje si ti vidio pametnu pičku, jebote, osim kod Amera na filmu? Onda furaju aute, to obavezno, tuča, to, šora, puno šore, ubijanja, krvi, i ono baciš neku ljigu na kraju kao zaljubljeni par, ostanu zajedno. Mjuza dobra, mora biti dobra mjuza...

IVAN: I ratna trauma...

DEČKO: To, stari, vidim da se pališ... to, ratna trauma. To imaš mene, jebote, kažu da me taj rat sjebo, samo ja ne kužim gdje mi je ta trauma.

PREMIJERE

PORTRET

FESTIVALI

YDX

HISTRIONIS

MEĐUNARODNA

SCENA

TEORUA

MI U SVUETU

ANECDOTE

NOVE KNJIGE

SJEĆANJA

DRAME

8. slika

Ivan čita. Ulazi Dečko.

DEČKO: Gdje su?

IVAN: Tko?

DEČKO: One dvije kurve?

IVAN: A one... ne znam.

DEČKO: Ne seri mi da ne znaš, vidio sam kako zajedno ulaze ovamo. Gdje su?

IVAN: Ne znam, nisu ovdje.

DEČKO: Dobro, onda ću ih potražiti sam.

IVAN: Kažem vam, nisu tu.

DEČKO: Tu su, tu su... prasice, vidio sam kako ulaze u prolaz, smiju se, krave glupe, nemaš ti pojma koje su to kučke... dođe mi da ih ubijem, obje, majke mi, ono, jebote, ubijem i gotovo. Jednog dana ću ih ubiti.

IVAN: Nećete, sigurno nećete.

DEČKO: Ne znaš ti mene, stari, ubijao sam ja... jebote, ono, lakše je u ratu, ubiješ, ništa. Ovako, sranje.

IVAN: Ne zanimaju me detalji iz vašeg života.

DEČKO: A trebali bi. E, jebote, da ja tebi ispričam svoj život, koji je to roman...

IVAN: Hvala, ne treba...

DEČKO: Stvarno jebote, što nas dvojica ne bismo napisali roman? E, ono za film, kako se zove...

IVAN: Scenarij.

DEČKO: To. Ja tebi ispričam moj život, a ti pišeš. Kad si već pisac.

9. Slika

IVAN: Dobro. Lijepo smo, eto, popričali u teoriji filma i književnosti, vidjeli ste da vaša djevojka i njezina majka nisu ovdje, pa sad se možemo i pozdraviti.

DEČKO: E, nemoj ti meni te fore... nigdje ja ne idem oдавде.

IVAN: Mladiću, ovo je moj stan. Mogu pozvati policiju.

DEČKO: E, daj pozovi, majke ti. Pa da skupa potražimo one dvije prasice.

IVAN: Tražite ih na krivom mjestu. Rekao sam vam da nisu ovdje.

DEČKO: Ma ovdje su, kad sam vidio kako ulaze, zajedno...

IVAN: S vašim traumama i iskustvima s drogom, čovjeku se lako i pričinu.

DEČKO: Svakome se lako pričinu svašta. Jebote, ormar...

IVAN: Što je s ormarom?

DEČKO: Pa ormar, ko u filmu, jebote, sigurno su unutra.

IVAN: Ma dajte, pa to bi bilo tako banalno, tako petparački jeftino...

DEČKO: Pa rek'o sam ti da su svi filmovi takvi. Ono, glu-po, jebote, jeftino, da popizdiš. Hajde da vidimo, u ormaru.

IVAN: Ne dirajte taj ormar.

DEČKO: Aha, jeftino, ha?

IVAN: Ormar se ne dira.

DEČKO: E pa sad ćemo ga dirati.

IVAN: Da se niste usudili!

DEČKO: E, hajde da te vidim kako mi ne daš, e, samo to fali, malo šore, inače ormar imamo, leševe u njemu sigurno imamo, još malo šore i to je to.

IVAN: Upozoravam vas...

DEČKO (*pokušava otvoriti vrata ormara silom*): Zaključano, jebote. Ko u filmu.

Ivan istrči iz sobe, vraća se s pištoljem u ruci, uperi ga u dečka.

IVAN: Upozoravam vas!

DEČKO: I gun, jebote, postaje full napeto. Aha... otvara se (*Uspijeva otvoriti vrata.*)

IVAN: Upozorio sam vas. (*Puca.*)

Dečko pada pogođen.

U padu, vidi unutrašnjost ormara, zatvara vrata, sruši se.

DEČKO: Ženske haljine, jebote... ko u filmu... (Umre.)

Ivan podiže Dečka i gura ga u ormar. Zatvara vrata, mirno sjeda i nastavlja čitati.

Situacija ista kao u prvoj slici.

IVAN (*čita*): ...“prived stvarnosti tako zamjenjuje stvarnost samu”... (*pravi bilješku*) ...“ostaje nemogućnost raspoznavanja njihove granice... pa prividi postaju stvarna stvarnost, u kojoj za stvarnost ostaje mjesta tek u prividima...”

NADA: Tu sam. Jedva sam našla... zavučena vam je zgrada, u prolazu, tri puta sam prošla i nisam vidjela prolaz. Bože mi oprostite, kao da se skrivate, cijela zgrada skrivena, nestala, ko u filmovima, hodaš ulicom, nigdje zgrade, a rekao čovjek na telefon ulicu i broj jasno i glasno, tražiš, a tog broja u toj ulici nema. Mislim se ja, Nada moja, da ti nisi sanjala taj poziv i tu adresu, nekad mi se tako učini kao da ne znam sanjam li ja to ili ne sanjam. Mislim se, kako broj 42 pa onda 46, gdje je taj 44, tri puta tako, kad vidim, iz prolaza istrča mačka. Nije bila crna, hvala Bogu, nego neka šarena, ofucana, uličarka... vidim istrča odnekud. Pogledam ja, kad ono prolaz. Tu si, mislim se ja, našla sam te. Ko u filmu. Nisi sanjala, govorim ja sebi, tu je. Znala sam da ću te naći. Ja kad tražim, ja i nadem. Moram naći. Ne odustajem ja tek tako. Uđem u prolaz, vidim broj 44, tu smo, mislim se ja, vidim vaše ime, i evo me. Visoko vam je ovo, kad ste rekli treći kat mislim ja nije problem ako nema lifta, ali ove stare zgrade, tu vam je treći kat, kao peti, nahodala se ja, ali stigla. Evo me, tu sam.

IVAN (*prene se*): Što?

NADA: Tu sam.

IVAN: A vi ste?

NADA: Nada.

IVAN: Izvrsno. Imamo Nadu. Ili, konačno Nada. Ili, možda, napokon Nada... mislim, kao naslov, s tom igrom riječi, kao Nada, nadanje, a na španjolskom Vam “nada” znači ništa... zgodno je to, nada je ništa.

NADA: To mi je ime...

IVAN: Znam, naravno, mislim, vjerujem vam, ja se to samo tako igram riječima. Ja sam Ivan. Izvolite. Odložite kaput.

NADA: Hvala. Gdje mogu ostaviti kaput?

IVAN: Tu, u ormar, slobodno. Koristim ga za garderobu gostiju i stare stvari.

NADA: Lijep ormar.

(Nada otvori ormar, uđe u njega, zatvori ga iznutra. Ivan nastavlja pisati.)

KRAJ